IV. rész

Erlang alapok

Tartalom

Programozási nyelvek osztályozása

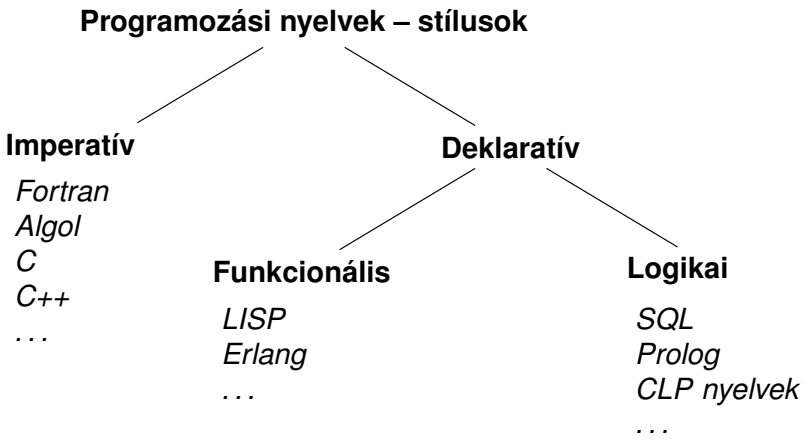

Funkcionális programozás: mi az?

- Programozás *függvények alkalmazásával*
- Kevésbé elterjedten *applikatív programozásnak* is nevezik (vö. function application)
- A függvény: leképezés – az argumentumából állítja elő az eredményt
  A tiszta (matematikai) függvénynek nincs *mellékhatása.*

Példák funkcionális programozási nyelvekre, nyelvcsaládokra:

- Lisp, Scheme
- SML, Caml, Caml Light, OCaml, Alice
- Clean, Haskell
- Erlang
- F#

Az Erlang nyelv

- 1985: megszületik „Ellemtelben” (Ericsson–Televerket labor)
  - Agner Krarup Erlang dán matematikus, ERicsson LANGuage
- 1991: első megvalósítás, első projektek
- 1997: első OTP (Open Telecom Platform)
- 1998-tól: nyílt forráskódú, szabadon használható

- Funkcionális alapú (Functionally based)
- Párhuzamos programozást segítő (Concurrency oriented)
- Gyakorlatban használt

„Programming is fun!”

Szakirodalom angolul

- **Joe Armstrong: Programming Erlang. Software for a Concurrent World. The Pragmatic Bookshelf, 2007. ISBN-13 978-1-934356-00-5**
  `http://www.pragprog.com/titles/jaerlang/programming-erlang`
- Francesco Cesarini, Simon Thompson: Erlang Programming. O’Reilly, 2009. ISBN 978-0-596-51818-9 `http://oreilly.com/catalog/9780596518189/`
- Joe Armstrong, Robert Virding, Claes Wikström, Mike Williams: Concurrent Programming in Erlang. Second Edition. Prentice Hall, 1996. ISBN 0-13-508301-X. **Első része szabadon letölthető.**
  `http://erlang.org/download/erlang-book-part1.pdf`
- **On-line Erlang documentation** (Tutorial, Reference Manual stb.)
  `http://erlang.org/doc.html`
  Pl. listafüggvények: `http://www.erlang.org/doc/man/lists.html`
- Wikibooks on Erlang Programming
  `http://en.wikibooks.org/wiki/Erlang_Programming`
- On-line help (csak unix/linux rendszeren) `man erl` vagy `erl -man <module>`

Erlang emulátor

- Erlang shell (interaktív értelmező) indítása

```
$ erl
Erlang R13B03 (erts-5.7.4) [source] [smp:...

Eshell V5.7.4  (abort with ^G)
1>
1> 3.2 + 2.1 * 2.    % Lezárás és indítás ,,pont-bevitel’’-lel!
7.4
2> atom.
atom
3> ’Atom’.
’Atom’
4> "string".
"string"
5> {ennes, ’A’, a, 9.8}.
{ennes,’A’,a,9.8}
6> [lista, ’A’, a, 9.8].
[lista,’A’,a,9.8]
7> q().
ok
```


Erlang shell: parancsok

```
1> help().
** shell internal commands **
b()        -- display all variable bindings
e(N)       -- repeat the expression in query <N>
f()        -- forget all variable bindings
f(X)       -- forget the binding of variable X
h()        -- history
v(N)       -- use the value of query <N>
rr(File)   -- read record information from File (wildcards allowed)
...
** commands in module c **
c(File)    -- compile and load code in <File>
cd(Dir)    -- change working directory
help()     -- help info
l(Module)  -- load or reload module
lc([File]) -- compile a list of Erlang modules
ls()       -- list files in the current directory
ls(Dir)    -- list files in directory <Dir>
m()        -- which modules are loaded
m(Mod)     -- information about module <Mod>
pwd()      -- print working directory
q()        -- quit - shorthand for init:stop()
...
```

Erlang shell: ^G és ^C

- ^G hatása

```
User switch command
 --> h
  c [nn]    - connect to job
  i [nn]    - interrupt job
  k [nn]    - kill job
  j         - list all jobs
  s         - start local shell
  r [node]  - start remote shell
  q         - quit erlang
  ? | h     - this message
 --> c
```

- ^C hatása

```
BREAK: (a)bort (c)ontinue (p)roc info (i)nfo (l)oaded
(v)ersion (k)ill (D)b-tables (d)istribution
```


Saját program lefordítása

bevezeto.erl – Faktoriális számítása

```
-module(bevezeto).   % A modul neve (kötelező; modulnév = fájlnév)
-export([fac/1]).    % Látható függvények (praktikusan kötelező)

% @spec fac(N::integer()) -> F::integer().
% F = N! (F az N faktoriálisa).
fac(0) -> 1;                % ha az N=0 mintaillesztés sikeres
fac(N) -> N * fac(N-1).     % ha az N=0 mintaillesztés nem volt sikeres
```

- Fordítás, futtatás

```
1> c(bevezeto).
{ok,bevezeto}
2> bevezeto:fac(5).
120
3> fac(5).
** exception error: undefined shell command fac/1
4> bevezeto:fac(5)
4>
4> .
120
```


Listakezelés – rövid példák (1)

```
1> L1 = [10,20,30].      % új változó kötése, '=' a mintaillesztés
[10,20,30]
2> H = hd(L1).           % hd: Built-in function (BIF)
10
3> T = tl(L1).           % tl: Built-in function
[20,30]
4> b().                  % kötött változók kiírása, lásd help().
H = 10
L1 = [10,20,30]
T = [20,30]
ok
5> T =:= [20|[30|[]]].   % egyenlőségvizsgálat
true
6> tl([]).
** exception error: bad argument
     in function  tl/1
        called as tl([])
7> c(bevezeto).
{ok,bevezeto}
```


Listakezelés – rövid példák (2)

bevezeto.erl – folytatás

```
% sum(L) az L lista összege.
sum([]) -> 0;
sum(L)  -> H = hd(L), T = tl(L), H + sum(T).

% append(L1, L2) az L1 lista L2 elé fűzve.
append([], L2) -> L2;
append(L1, L2) -> [hd(L1)|append(tl(L1), L2)].

% revapp(L1, L2) az L1 megfordítása L2 elé fűzve.
revapp([], L2) -> L2;
revapp(L1, L2) -> revapp(tl(L1), [hd(L1)|L2]).
```

```
8> bevezeto:sum(L1).
60
9> bevezeto:append(L1, [a,b,c,d]).
[10,20,30,a,b,c,d]
10> bevezeto:revapp(L1, [a,b,c,d]).
[30,20,10,a,b,c,d]
```

Prolog és Erlang: néhány eltérés és hasonlóság

- Néhány eltérés:

Prolog	**Erlang**
predikátum, kétféle érték	függvény, értéke tetsz. típusú
siker esetén változóbehelyettesítés	csak bemenő argumentum és visszatérési érték van
választási pontok, többféle megoldás	determinizmus, egyetlen mo.
összetett kifejezés (struktúra), a lista is	ennes, lista típusok (tuple, list)
operátor definiálása	-
egyesítés szimmetrikus	jobb oldalon tömör kif., bal oldalon mintakif.; őrfeltételekkel

- Néhány hasonlóság:
  - a függvény is klózokból áll, kiválasztás mintaillesztéssel, sorrendben
  - a függvényt is a funktora (pl. `bevezeto:fac/1`) azonosítja
  - változóhoz csak egyszer köthető érték
  - lista szintaxisa (de: Erlangban önálló típus), sztring (füzér), atom

Tartalom

Típusok

- Az Erlang erősen típusos nyelv, bár nincs típusdeklaráció
- A típusellenőrzés dinamikus és nem statikus
  - Alaptípusok

magyarul	*angolul*
Szám (egész, lebegőpontos)	Number (integer, float)
Atom	Atom
Függvény	Fun
Ennes (rekord)	Tuple (record)
Lista	List

  - További típusok

Pid	Pid (Process identifier)
Port	Port
Hivatkozás	Reference
Bináris	Binary

Atom

- Szövegkonstans (nem füzér!)
- Kisbetűvel kezdődő, bővített alfanumerikus[1] karaktersorozat, pl. `sicstus`, `erlang_OTP`
- Bármilyen[2] karaktersorozat is az, ha egyszeres idézőjelbe tesszük, pl. `'SICStus'`, `'erlang OTP'`, `'35 May'`
- Hossza tetszőleges, vezérlőkaraktereket is tartalmazhat, pl.
  `'ez egy hosszú atom, ékezetes betűkkel spékelve'`
  `'formázókarakterekkel \n\c\f\r'`
- Saját magát jelöli
- Hasonló a Prolog névkonstanshoz (atom)
- C++, Java nyelvekben a legközelebbi rokon: enum

[1] Bővített alfanumerikus: kis- vagy nagybetű, számjegy, aláhúzás (_), kukac (@).
[2] bármilyen latin-1 kódolású karaktert tartalmazó (R14B)

Szám (number)

- Egész
  - Pl. `2008`, `-9`, `0`
  - Tetszőleges számrendszerben `radix#szám` alakban, pl. `2#101001`, `16#fe`
  - Az egész korlátlan pontosságú, pl. `12345678901234567890123456789012345678901234`
- Lebegőpontos
  - Pl. `3.14159`, `0.2e-22`
  - IEEE 754 64-bit
- Karakterkód
  - Ha nyomtatható: `$z`
  - Ha vezérlő: `$\n`
  - Oktális számmal: `$\012`

Ennes (tuple)

- Rögzített számú, tetszőleges kifejezésből álló sorozat
- Példák: `{2008, erlang}`, `{'Joe', 'Armstrong', 16.99}`
- Nullás: `{}`
- Egyelemű ennes $\neq$ ennes eleme, pl. `{elem}` $\neq$ `elem`

Lista (list)

- Korlátlan számú, tetszőleges kifejezésből álló sorozat
- Lineáris rekurzív adatszerkezet:
  - vagy üres (`[]` jellel jelöljük),
  - vagy egy elemből áll, amelyet egy lista követ: `[Elem|Lista]`
- Első elemét, ha van, a lista *fejének* nevezzük
- Első eleme utáni, esetleg üres részét a lista *farkának* nevezzük
  - Egyelemű lista: `[elem]`
  - Fejből-farokból létrehozott lista: `[elem|[]]`, `['első'|['második']]`
  - Többelemű lista:
    - `[elem,123,3.14,'elem']`
    - `[elem,123,3.14|['elem']]`
    - `[elem,123|[3.14,'elem']]`
- A konkatenáció műveleti jele: `++`

```
11> ['egy'|['két']] ++ [elem,123|[3.14,'elem']]
[egy,két,elem,123,3.14,elem]
```


Füzér (string)

- Csak rövidítés, tkp. karakterkódok listája, pl.
  `"erl"` $\equiv$ `[$e,$r,$l]` $\equiv$ `[101,114,108]`
- Az Eshell a nyomtatható karakterkódok listáját füzérként írja ki:

```
12> [101,114,108]
"erl"
```

- Ha más érték is van a listában, listaként írja ki:

```
13> [31,101,114,108]
[31,101,114,108]
14> [a,101,114,108]
[a,101,114,108]
```

- Egymás mellé írással helyettesíthető, pl.

```
15> "erl" "ang".
"erlang"
```

Tartalom

Term, változó

Term

- *Közelítő rekurzív definíció:* szám; atom; vagy termekből ennes- és listakonstruktorokkal felépített kifejezés.
- Néhány típussal (ref., port, pid, binary) egyelőre nem foglalkozunk
- Tovább nem egyszerűsíthető kifejezés, érték a programban
- Minden termnek van típusa
- Pl. `10` vagy `{'Diák Detti', [{khf, [cekla, prolog, erlang, prolog]}]}`
  Pl. nem term: `5 + 6`
- Termek összehasonlítási sorrendje (v.ö. típusok)
  `number < atom < ref. < fun < port < pid < tuple < list < binary`

Változó

- Nagybetűvel kezdődő, bővített alfanumerikus karaktersorozat, más szóval *név*
- A változó lehet *szabad* vagy *kötött*
- A szabad változónak nincs értéke, típusa
- A kötött változó értéke, típusa valamely konkrét term értéke, típusa
- Minden változóhoz *csak egyszer* köthető érték, azaz kötött változó nem kaphat értéket

Kifejezés

- Lehet
  - term
  - változó
  - minta
    - Minta: term alakú kifejezés, amelyben szabad változó is lehet
    - term $\subseteq$ minta [3]
    - változó $\subseteq$ minta

  továbbá
  - összetett kifejezés
  - szekvenciális kifejezés
  - függvényalkalmazás
  - egyéb: if, case, try/catch, catch stb.
- Kifejezés kiértékelése alapvetően: **mohó** (eager vagy strict evaluation).

```
16> Nevezo = 0.
0
17> (Nevezo > 0) and (1 / Nevezo > 1).
** exception error: bad argument in an arithmetic expression
```

[3] néhány nem túl gyakorlatias ellenpéldától eltekintve

Kifejezés: összetett és szekvenciális

Összetett kifejezés

- Kiértékelhető műveleteket, függvényeket is tartalmazó, kifejezés, pl. 5+6, vagy: `[{5+6, math:sqrt(2+fib(X))}, alma]`

Szekvenciális kifejezés

- Kifejezések sorozata, szintaxisa:
  - **begin** $\texttt{exp}_1$, $\texttt{exp}_2$, ..., $\texttt{exp}_n$ **end**
  - $\texttt{exp}_1$, $\texttt{exp}_2$, ..., $\texttt{exp}_n$
- A `begin` és `end` párt akkor kell kiírni, ha az adott helyen egyetlen kifejezésnek kell állnia
- Értéke az utolsó kifejezés értéke, $\texttt{exp}_n$
- 18> `begin a, "a", 5, [1,2] end.`
  `[1,2]`
  19> `L2 = [10,20,30], H2 = hd(L2), T2 = tl(L2), H2 + bevezeto:sum(T2).`
  60

Kifejezés: függvényalkalmazás

Függvényalkalmazás

- Szintaxisa
  - `fnév(arg1, arg2, ..., argn)` vagy
  - `modul:fnév(arg1, arg2, ..., argn)`
- Például

```
20> length([a,b,c]).
3
21> erlang:tuple_size({1,a,'A',"1aA"}).
4
```


Függvénydeklaráció

- Egy vagy több, pontosvesszővel (;) elválasztott *klózból* állhat.
- Alakja:

```
fnév(A11, ..., A1m) [when ŐrSz1] -> SzekvenciálisKif1;
...
fnév(An1, ..., Anm) [when ŐrSzn] -> SzekvenciálisKifn.
```

- A függvényt a neve, az „aritása” (paramétereinek száma), valamint a moduljának a neve azonosítja.
- Az azonos nevű, de eltérő aritású függvények nem azonosak!
- Példák:

```
fac(0) -> 1;
fac(N) -> N*fac(N-1).

fac(0,R) -> R;
fac(N,R) -> fac(N-1,N*R).
```

- (Őrök bemutatása kicsit később)

Tartalom

Minta, mintaillesztés (egyesítés)

- Minta (pattern): term alakú kifejezés, amelyben szabad változó is lehet
- Sikeres illesztés esetén a szabad változók kötötté válnak, értékük a megfelelő részkifejezés értéke lesz.
- A mintaillesztés (egyesítés) műveleti jele: =
  Alakja: `MintaKif = TömörKif`
- Mintaillesztés $\neq$ értékadás!
- Példák:

`Pi = 3.14159`	$\leadsto$[4] `Pi` $\mapsto$ `3.14159`[5]
`[H1|T1] = [1,2,3]`	$\leadsto$ `H1` $\mapsto$ `1`, `T1` $\mapsto$ `[2,3]`
`[1,2|T2] = [1,2,3]`	$\leadsto$ `T2` $\mapsto$ `[3]`
`[H2|[3]] = [1,2,3]`	$\leadsto$ meghiúsulás, hiba
`{A1,B1} = {{a},'Beta'}`	$\leadsto$ `A1` $\mapsto$ `{a}`, `B1` $\mapsto$ `'Beta'`
`{{a},B2} = {{a},'Beta'}`	$\leadsto$ `B2` $\mapsto$ `'Beta'`

[4] `Kif` $\leadsto$ jelentése: „`Kif` kiértékelése után”.
[5] `X` $\mapsto$ `V` jelentése: „`X` a `V` értékhez van kötve”.

Mintaillesztés függvény klózaira – 1. példa

- Függvény alkalmazásakor a klóz kiválasztása is mintaillesztéssel történik
- Máshol is, pl. a `case` vezérlési szerkezetnél is történik illesztés

`khf.erl` – DP kisházik ellenőrzése

```
-module(khf).
-compile(export_all).        % mindent exportál, csak teszteléshez!
%-export([kiadott/1, ...]). % tesztelés után erre kell cserélni

% kiadott(Ny) az Ny nyelven kiadott kisházik száma
kiadott(cekla)  -> 1;        % 1. klóz
kiadott(prolog) -> 3;        % 2. klóz
kiadott(erlang) -> 3.        % 3. klóz
```

```
2> khf:kiadott(cekla).  % sikeres illesztés az 1. klózra
1
3> khf:kiadott(erlang). % sikertelen: 1-2. klóz, sikeres: 3. klóz
3
4> khf:kiadott(java).   % 3 sikertelen illesztés után hiba
** exception error: no function clause matching ...
```


Mintaillesztés függvény klózaira – 2. példa

- Hányszor szerepel egy elem egy listában? Első megoldásunk:

`khf.erl` – folytatás

```
% @spec elofordul1(E::term(), L::[term()]) -> N::integer().
% E elem az L listában N-szer fordul elő.
elofordul1(E, [])           -> 0;                          % 1.
elofordul1(E, [E|Farok])    -> 1 + elofordul1(E, Farok);   % 2.
elofordul1(E, [_Fej|Farok]) -> elofordul1(E, Farok).       % 3.
```

```
5> khf:elofordul1(a, [a,b,a,1]).  % 2. klóz, majd 3., 2., 3., 1.
2
6> khf:elofordul1(java, [cekla,prolog,prolog]).  % 3., 3., 3., 1.
0
```

- A minták összekapcsolhatóak, az `E` változó több argumentumban is szerepel: `elofordul1(E, [E|Farok]) -> ...`
- Számít a klózok sorrendje, itt pl. a 3. általánosabb, mint a 2.!

Mintaillesztés függvény klózaira – 3. példa

- Teljesítette-e egy hallgató a khf követelményeket?

```
7> Hallgato1 = {'Diák Detti',
                [{khf, [cekla,prolog,erlang,prolog]},
                 {nzh, 59}]}.
```

`khf.erl` – folytatás

```
% @spec megfelelt(K::kovetelmeny(), H::hallgato()) -> true | false.
megfelelt(khf, {_Nev, [{khf, L}|_]}) ->
    C = elofordul1(cekla, L),
    P = elofordul1(prolog, L),
    E = elofordul1(erlang, L),
    (P >= 1) and (E >= 1) and (C + P + E >= 3);
megfelelt(K, {Nev, [_|F]}) ->
    megfelelt(K, {Nev, F});
megfelelt(_, {_, []}) ->
    false.
```


„Biztonságos” illesztés: ha egyik mindig sikerül

- Mit kezdjünk a `kiadott(java)` kiértékelésekor keletkező hibával?
- Erlangban gyakori: jelezzük a sikert vagy a hibát az eredményben

`khf.erl` – folytatás

```
% @spec safe_kiadott(Ny::atom()) -> {ok, Db::integer()} | error.
% Az Ny nyelven Db darab kisházit adtak ki.
safe_kiadott(cekla)  -> {ok, 1};
safe_kiadott(prolog) -> {ok, 3};
safe_kiadott(erlang) -> {ok, 3};
safe_kiadott(_Ny)    -> error.   % e klóz mindig illeszthető
```

- Az `ok` és az `error` atomokat konvenció szerint választottuk
- Kötés: ha a minta egyetlen szabad változó (`_Ny`), az illesztés sikeres
- De hogy férjünk hozzá az eredményhez?

```
8> khf:safe_kiadott(cekla).
{ok,1}
9> khf:safe_kiadott(java).
error
```

Feltételes kifejezés mintaillesztéssel (case)

- `case Kif of`
  `Minta1 [when ŐrSz1] -> SzekvenciálisKif1;`
  `...`
  `Mintan [when ŐrSz1n] -> SzekvenciálisKifn`
  `end.`
- Kiértékelés: balról jobbra
- Értéke: az első illeszkedő minta utáni szekvenciális kifejezés
- Ha nincs ilyen minta, hibát jelez

```
10> X=2, case X of 1 -> "1"; 3 -> "3" end.
** exception error: no case clause matching 2
11> X=2, case X of 1 -> "1"; 2 -> "2" end.
"2"
12> Y=fagylalt, 3 * case Y of fagylalt -> 100; tolcser -> 15 end.
300
13> Z=kisauto, case Z of fagylalt -> 100;
13>                      tolcser  -> 15;
13>                      Barmi    -> 99999 end.
99999
```


case példa

- Az adott nyelvből hány százalékot adtunk be?

khf.erl – folytatás

```
% @spec safe_teljesitmeny(Nyelv::atom(), Beadott_db::integer()) ->
%     {ok, Teljesitmeny::float()} | error.
safe_teljesitmeny(Nyelv, Beadott_db) ->
    case safe_kiadott(Nyelv) of
        {ok, Kiadott_db} -> {ok, Beadott_db / Kiadott_db};
        error            -> error
    end.
```

- Függvény klózai összevonhatóak a case segítségével:

```
kiadott(cekla)  -> 1;
kiadott(prolog) -> 3;
kiadott(erlang) -> 3.
```

helyett írható:

```
kiadott(Ny)  ->
    case Ny of
        cekla  -> 1;
        prolog -> 3;
        erlang -> 3
    end.
```


Tartalom

Függvényérték

- A funkcionális nyelvekben a függvény is *érték:*
  - leírható (jelölhető)
  - van típusa
  - névhez (változóhoz) köthető
  - adatszerkezet eleme lehet
  - paraméterként átadható
  - függvényalkalmazás eredménye lehet (zárójelezni kell!)
- Névtelen függvény (függvényjelölés) mint érték

  `fun (A11, ..., A1m) [when ŐrSz1] -> SzekvenciálisKif1;`
  `...;`
  `(An1, ..., Anm) [when ŐrSzn] -> SzekvenciálisKifn`
  `end.`
- Már deklarált függvény mint érték

```
fun Modul:Fnev/Aritas  % például fun bevezeto:sum/1
fun Fnev/Aritas        % ha az Fnev „látható", pl. modulból
```

„Programming is fun!”

Függvényérték: példák

```
2> Area1 = fun ({circle,R})    -> R*R*3.14159;
               ({rectan,A,B}) -> A*B;
               ({square,A})    -> A*A
           end.
#Fun<erl_eval.6.13229925>
3> Area1({circle,2}).
12.56636
4> Osszeg = fun bevezeto:sum/1.
#Fun<bevezeto.sum.1>
5> Osszeg([1,2]).
3
6> fun bevezeto:sum/1([1,2]).
3
7> F1 = [Area1, Osszeg, fun bevezeto:sum/1, 12, area].
[#Fun<erl_eval.6.13229925>,#Fun<bevezeto.sum.1>,...]
8> (hd(F1))({circle, 2}). % külön zárójelezni kell!
12.56636
% hd/1 itt magasabbrendű függvény, zárójelezni kell értékét
```


Magasabb rendű függvények alkalmazása – `map`, `filter`

- Magasabb rendű függvény: paramétere vagy eredménye függvény
- Leképzés: `lists:map(Fun, List)` A `List` lista `Fun`-nal transzformált elemeiből álló lista

```
9> lists:map(fun erlang:length/1, ["alma", "korte"]).
[4,5]       % erlang:length/1: Built-In Function, lista hossza
10> lists:map(Osszeg, [[10,20], [10,20,30]]).
[30,60]
11> L = [{'Diák Detti', [{khf, [...]}]}, {'Lusta Ludvig', []}].
[{'Diák Detti',[{khf,[...]}]},{'Lusta Ludvig',[]}]
12> lists:map(fun(Hallg) -> khf:megfelelt(khf, Hallg) end, L).
[true,false]
```

- Szűrés: `lists:filter(Pred, List)`
  A `List` lista `Pred`-et kielégítő elemeinek listája

```
13> lists:filter(fun erlang:is_number/1, [x, 10, L, 20, {}]).
[10,20]
14> lists:filter(fun(Hallg) -> khf:megfelelt(khf, Hallg) end, L).
[{'Diák Detti',[{khf,[...]}]}]
```


Magasabb rendű függvények alkalmazása – `filter` példa

- Hányszor szerepel egy elem egy listában? Új megoldásunk:

`khf.erl` – folytatás

```
% @spec elofordul2(E::term(), L::[term()]) -> N::integer().
% E elem az L listában N-szer fordul elő.
elofordul2(Elem, L) ->
    length(filter(fun(X) -> X =:= Elem end, L)).
```

```
15> khf:elofordul2(prolog, [cekla,prolog,prolog]).
2
```

- A névtelen függvényben felhasználhatjuk az `Elem` lekötött változót!
- A `filter/2` egy lehetséges megvalósítása:

```
filter(_, [])          -> [];
filter(P, [Fej|Farok]) -> case P(Fej) of
                              true  -> [Fej|filter(P,Farok)];
                              false -> filter(P,Farok)
                          end.
```

- *Fejtörő: hogyan lehetne megvalósítani a filtert `case` nélkül, klózillesztéssel?*

Redukálás a `fold` függvényekkel

- Jobbról balra haladva: `lists:foldr(Fun,Acc,List)`
- Balról jobbra haladva: `lists:foldl(Fun,Acc,List)`
- A `List` lista elemeiből és az `Acc` elemből a kétoperandusú `Fun`-nal képzett érték

  `lists:foldr(fun(X, Acc) -> X - Acc end, 0, [1,2,3,4])` ≡ -2
  `lists:foldl(fun(X, Acc) -> X - Acc end, 0, [1,2,3,4])` ≡ 2
- Példa `foldr` kiértékelési sorrendjére: `1-(2-(3-(4-Acc)))` = -2
  Példa `foldl` kiértékelési sorrendjére: `4-(3-(2-(1-Acc)))` = 2

```
                    % plus(X, Sum) -> X + Sum.
R   sum(Acc, []) ->          foldr(Fun, Acc, []) ->
        Acc;                     Acc;
    sum(Acc, [H|T]) ->       foldr(Fun, Acc, [H|T]) ->
        plus(H, sum(Acc, T)).    Fun(H, foldr(Fun, Acc, T)).

L   sum(Acc, []) ->          foldl(Fun, Acc, []) ->
        Acc;                     Acc;
    sum(Acc, [H|T]) ->       foldl(Fun, Acc, [H|T]) ->
        sum(plus(H, Acc), T)).   foldl(Fun, Fun(H, Acc), T)).
```

Tartalom

Listanézet (List Comprehensions)

- Listanézet (List Comprehensions): `[Kif || Minta <- Lista, Feltétel]`
  Közelítő definíció: `Kif` kifejezések *listája*, ahol a `Minta` a `Lista` olyan eleme, melyre `Feltétel` igaz.
- `Feltétel` tetszőleges logikai kifejezés lehet. A `Mintá`ban előforduló változónevek elfedik a listakifejezésen kívüli azonos nevű változókat.
- Kis példák

```
1> [2*X || X <- [1,2,3]].   %  { 2·x | x ∈ {1,2,3} }
[2,4,6]
2> [2*X || X <- [1,2,3], X rem 2 =/= 0, X > 2].
[6]
3> lists:seq(1,3).          %  egészek 1-től 3-ig
[1,2,3]
4> [{X,Y} || X <- [1,2,3,4], Y <- lists:seq(1,X)].
[{1,1},
 {2,1},{2,2},
 {3,1},{3,2},{3,3},
 {4,1},{4,2},{4,3},{4,4}]
```

- Pontos szintaxis: `[X || Q1, Q2, ...]`, ahol `X` tetszőleges kifejezés, Q_i lehet generátor (`Minta <- Lista`) vagy szűrőfeltétel (predikátum)

Listanézet: példák

- Pitagoraszi számhármasok, melyek összege legfeljebb *N*

```
pitag(N) ->
    [{A,B,C} ||
        A <- lists:seq(1,N),
        B <- lists:seq(1,N),
        C <- lists:seq(1,N),
        A+B+C =< N,
        A*A+B*B =:= C*C
    ].
```

- Hányszor fordul elő egy elem egy listában?

```
elofordul3(Elem, L) ->
    length([X || X <- L, X=:=Elem]).
```

- A khf követelményeket teljesítő hallgatók

```
L = [{'Diák Detti', [{khf, [...]}]}, {'Lusta Ludvig', []}],
[Nev || {Nev, M} <- L, khf:megfelelt(khf, {Nev, M})].
```


Listanézet: érdekes példák

- Quicksort

```
qsort([]) -> [];
qsort([Pivot|Tail]) ->
  qsort([X || X <- Tail, X < Pivot])
  ++ [Pivot] ++
  qsort([X || X <- Tail, X >= Pivot]).
```

- Permutáció

```
perms([]) -> [[]];
perms(L) ->
  [[H|T] || H <- L, T <- perms(L--[H])].
```

Tartalom

Listaműveletek

- Listák összefűzése (`As` $\oplus$ `Bs`): `As++Bs` vagy `lists:append(As,Bs)`
  `Cs = As++Bs` $\rightsquigarrow$ `Cs` $\mapsto$ az `As` összes eleme a `Bs` elé fűzve az eredeti sorrendben
- Példa
```
1> [a,'A',[65]]++[1+2,2/1,'A'].
[a,'A',"A",3,2.0,'A']
```
- Listák különbsége: `As--Bs` vagy `lists:subtract(As,Bs)`
  `Cs = As--Bs` $\rightsquigarrow$ `Cs` $\mapsto$ az `As` olyan másolata, amelyből ki van hagyva a `Bs`-ben előforduló összes elem balról számított első előfordulása, feltéve, hogy volt ilyen elem `As`-ben
- Példa
```
1> [a,'A',[65],'A']--["A",2/1,'A'].
[a,'A']
2> [a,'A',[65],'A']--["A",2/1,'A',a,a,a].
['A']
3> [1,2,3]--[1.0,2].  % erős típusosság:  1 ≠ 1.0
[1,3]
```


Aritmetikai műveletek

- Matematikai műveletek
  - Előjel: `+`, `-` (precedencia: 1)
  - Multiplikatív: `*`, `/`, `div`, `rem` (precedencia: 2)
  - Additív: `+`, `-` (precedencia: 3)
- Bitműveletek
  - `bnot`, `band` (precedencia: 2)
  - `bor`, `bxor`, `bsl`, `bsr` (precedencia: 3)
- Megjegyzések
  - `+`, `-`, `*` és `/` egész és lebegőpontos operandusokra is alkalmazhatók
  - `+`, `-` és `*` eredménye egész, ha mindkét operandusuk egész, egyébként lebegőpontos
  - `/` eredménye mindig lebegőpontos
  - `div` és `rem`, valamint a bitműveletek operandusai csak egészek lehetnek

Relációk

- Termek összehasonlítási sorrendje (v.ö. típusok):
  `number < atom < ref. < fun < port < pid < tuple < list < binary`
- Kisebb-nagyobb reláció
  `<`, `=<`, `>=`, `>`
- Egyenlőségi reláció (aritmetikai egyenlőségre is):
  `==`, `/=` **ajánlás: helyette azonosan egyenlőt használjunk!**
- Azonosan egyenlő (különbséget tesz `integer` és `float` közt):
  `=:=`, `=/=` Példa:
```
1> 5.0 =:= 5.
false
```
- Az összehasonlítás eredménye a `true` vagy a `false` atom
-
  Lebegőpontos értékre kerülendő:
  `== =< >= =:=`
  Elrettentő példák:
```
1> (10.1 - 9.9) * 10 == 2.
false
2> 0.0000000000000001 + 1 == 1.
true
```
- Kerekítés (`float` $\mapsto$ `integer`), explicit típuskonverzió (`integer` $\mapsto$ `float`):
  `erlang:trunc/1`, `erlang:round/1`, `erlang:float/1`

Logikai műveletek

- Logikai művelet:
  `not`, `and`, `or`, `xor`
- Csak a `true` és `false` atomokra alkalmazhatóak
- Lusta kiértékelésű („short-circuit”) logikai művelet:
  `andalso`, `orelse`
- Példák:

```
1> false and (3 div 0 == 2).
** exception error:  bad argument in an arithmetic expression

2> false andalso (3 div 0 == 2).
false
```


Beépített függvények (BIF)

- BIF (Built-in functions)
  - a futtatórendszerbe beépített, rendszerint C-ben írt függvények
  - többségük az **erts**-könyvtár `erlang` moduljának része
  - többnyire rövid néven (az `erlang:` modulnév nélkül) hívhatók
- Az alaptípusokon alkalmazható leggyakoribb BIF-ek:
  - Számok:
    `abs(Num)`, `trunc(Num)`, `round(Num)`, `float(Num)`
  - Lista:
    `length(List)`, `hd(List)`, `tl(List)`
  - Ennes:
    `tuple_size(Tuple)`,
    `element(Index,Tuple)`,
    `setelement(Index,Tuple,Value)`
    Megjegyzés: `1` $\leq$ `Index` $\leq$ `tuple_size(Tuple)`

További BIF-ek

- Rendszer:
  `date()`, `time()`, `erlang:localtime()`, `halt()`
- Típusvizsgálat
  - `is_integer(Term)`, `is_float(Term)`,
  - `is_number(Term)`, `is_atom(Term)`,
  - `is_boolean(Term)`,
  - `is_tuple(Term)`, `is_list(Term)`,
  - `is_function(Term)`, `is_function(Term,Arity)`
- Típuskonverzió
  - `atom_to_list(Atom)`, `list_to_atom(String)`,
  - `integer_to_list(Int)`, `list_to_integer(String)`,
    `erlang:list_to_integer(String, Base)`,
  - `float_to_list(Float)`, `list_to_float(String)`,
  - `tuple_to_list(Tuple)`, `list_to_tuple(List)`
- Érdekesség: a BIF-ek mellett megtalálhatóak az operátorok az `erlang` modulban, lásd az `m(erlang).` kimenetét, pl. `fun erlang:'*'/2(3,4).`

Tartalom

Őrszekvencia (Guard sequence)

- Nézzük újra a következő definíciót:

```
fac(0) -> 1;
fac(N) -> N * fac(N-1).
```

  - Mi történik, ha megváltoztatjuk a klózok sorrendjét?
  - Mi történik, ha `-1`-re alkalmazzuk?
  - És ha `2.5`-re?

  A baj az, hogy a `fac(N) -> ...` klóz túl általános.
- Megoldás: korlátozzuk a mintaillesztést őrszekvencia alkalmazásával

```
fac(0) ->
    1;
fac(N) when is_integer(N), N>0 ->
    N*fac(N-1).
```


Ismétlés: függvénydeklaráció, `case`

- Függvénydeklaráció:

```
fnév(A11, ..., A1m) [when ŐrSz1] -> SzekvenciálisKif1;
...
fnév(An1, ..., Anm) [when ŐrSzn] -> SzekvenciálisKifn.
```

- Feltételes mintaillesztés (`case`):

```
case Kif of
    Minta1 [when ŐrSz1] -> SzekvenciálisKif1;
    ...
    Mintan [when ŐrSz1n] -> SzekvenciálisKifn
end.
```


Őr, őrszekvencia, őrkifejezés

- Az őrszekvenciával olyan tulajdonságot írunk elő, amit strukturális mintaillesztéssel nem tudunk leírni
- Az őrszekvenciát a `when` kulcsszó vezeti be
- Az őrszekvenciában előforduló összes változónak *kötöttnek* kell lennie

Elnevezések:

- **Őrkifejezés (Guard expression):** korlátozott Erlang-kifejezés, mellékhatás nélküli
- **Őr (Guard):** egyetlen őrkifejezés vagy őrkifejezések vesszővel (,) elválasztott sorozata
  - `true`, ha az összes őrkifejezés `true` (ÉS-kapcsolat)
- **Őrszekvencia (Guard sequence):** egyetlen őr vagy őrök pontosvesszővel (;) elválasztott sorozata
  - `true`, ha legalább egy őr `true` (VAGY-kapcsolat)
  - Ha értéke `true` $\rightsquigarrow$ *sikerül*, bármely más term $\rightsquigarrow$ *meghiúsul*
  - Sokszor helytelenül őrnek rövidítik; mentség: az őr tipikusan elegendő, őrszekvencia ritka

Őrkifejezés, mintaillesztés

Őrkifejezés:

- Őrkifejezés $\subset$ Erlang-kifejezés
- Garantáltan mellékhatás nélküli, hatékonyan kiértékelhető
- Vagy sikerül, vagy meghiúsul
- Hibát (kivételt) **nem** jelezhet; ha hibás az argumentuma, meghiúsul

A mintaillesztés lépései klózválasztásnál, `case`-nél:

- Strukturális mintaillesztés (hasonló a Prolog illesztésére)
- Őrszekvencia kiértékelése

Őrkifejezés

Őrkifejezés lehet:

- Term (vagyis konstans érték)
- Kötött változó
- Őrkifejezésekből aritmetikai, összehasonlító és logikai műveletekkel felépített kifejezés
- Bizonyos BIF-ek őrkifejezéssel paraméterezve:
  - Típust vizsgáló predikátumok (`is_TÍPUS`)
  - `abs(Number) round(Number) trunc(Number) float(Term)`
    `element(N, Tuple) tuple_size(Tuple)`
    `hd(List) length(List) tl(List)`
    `bit_size(Bitstring) byte_size(Bitstring) size(Tuple|Bitstring)`
    `node() node(Pid|Ref|Port) self()`

Őrkifejezés **nem** lehet:

- Függvényalkalmazás, mert esetleg mellékhatása lehet vagy lassú
- `++` (`lists:append/2`), `--` (`lists:subtract/2`)

Őrszekvencia: példák

`orok.erl` – ***kategoria(V) a V term egy lehetséges osztalyozása.***

```
kategoria(V) ->
    case V of
        X when is_atom(X) ->
            atom;
        X when is_number(X), X < 0 ->
            negativ_szam;
        X when is_integer(X) ;
               is_float(X), abs(X-round(X)) < 0.0001 ->
            kerek_szam;
        X when is_list(X), length(X) > 5 ->
            hosszu_lista;
        ...
```

```
2> orok:kategoria(true).
atom
3> [{K,orok:kategoria(K)} || K <- [haho, -5, 5.000001, "kokusz"] ].
[{haho,atom}, {-5,negativ_szam}, {5.000001,kerek_szam},
 {"kokusz",hosszu_lista}]
```


Őrszekvencia: példák – folytatás

`orok.erl` – kategoria(V) folytatása

```
      ...
      {X,Y,Z} when X*X+Y*Y =:= Z*Z, is_integer(Z) ;
                   Z*Z+Y*Y =:= X*X, is_integer(X) ;
                   X*X+Z*Z =:= Y*Y, is_integer(Y) ->
          pitagoraszi_szamharmas;
      {Nev, []} when is_atom(Nev) ->
          talan_hallgato;
      {Nev, [{Tipus,_}|_]} when is_atom(Nev), is_atom(Tipus) ->
          talan_hallgato;
      [Ny1|_] when Ny1=:=cekla ; Ny1=:=prolog ; Ny1=:=erlang ->
          talan_programozasi_nyelvek_listaja;
      {tort, Sz, N} when abs(Sz div N) >= 0 ->  % Ha Sz vagy N nem
          racionalis; % egész, vagy ha N=:=0, hiba miatt meghiúsul
      _ -> egyeb
  end.
```

```
4> [orok:kategoria(K) || K <- [{3,5,4}, {'D.D.',[]}, {tort,1,a}]].
[pitagoraszi_szamharmas,talan_hallgato,egyeb]
```


Feltételes kifejezés őrszekvenciával

- ```
  if
      ŐrSz_1 -> SzekvenciálisKif_1;
      ...
      ŐrSz_n -> SzekvenciálisKif_n
  end.
  ```
- Kiértékelés: balról jobbra.
- Értéke: az első teljesülő őrszekvencia utáni szekvenciális kifejezés
- Ha nincs ilyen őrszekvencia, futáskor hibát jelez.
- Példák

```
1> X=2.
2> if X<2 -> "<"; X>2 -> ">" end.
** exception error: no true branch...
3> if X<2 -> "<"; X>=2 -> ">=" end.
">="
4> if X<2 -> "<"; true -> ">=" end.
">="
```

`khf.erl` – folytatás

```
elofordul4(_, []) -> 0;
elofordul4(E, [Fej|Farok]) ->
    if
        Fej =:= E -> 1;
        true      -> 0
    end
    + elofordul4(Elem, Farok).
```
```

Az `if` a `case` speciális esete

- `case`: kifejezést illeszt mintákra őrszekvenciával, `if`: csak őrszekvenciák
- `if` helyettesítése `case`-zel (az `Alapértelmezés` sora opcionális):

```
case 1 of % _=1 mindig sikeres lenne
    _ when ŐrSz1 -> Kif1;
    ...                                  ≡
    _ when ŐrSzn -> Kifn;
    _            -> Alapértelmezés
end
```

```
if
   ŐrSz1 -> Kif1;
   ...
   ŐrSzn -> Kifn;
   true  -> Alapért
end
```

- Fordítva: pl. használhatunk-e `case` helyett `if`-et?

```
filter(_, [])          -> [];
filter(P, [Fej|Farok]) -> case P(Fej) of
                              true -> [Fej|filter(P,Farok)];
                              false -> filter(P,Farok)
                          end.
```

Vigyázat! `if P(Fej) -> Kif...` hibás lenne, őrben nem lehet függvény „`illegal guard expression`”

Tartalom

Típusspecifikáció

- Csak *dokumentációs konvenció,* nem nyelvi elem az Erlangban
- Készültek programok a típusspecifikáció és a programkód összevetésére
- A *typeName* típust is jelöljük: `typeName()`.
- Típusok: előre definiált és felhasználó által definiált

Előre definiált típusok

- `any()`, `term()`: bármely Erlang-típus
- `atom()`, `binary()`, `float()`, `function()`, `integer()`, `pid()`, `port()`, `reference()`: Erlang-alaptípusok
- `bool()`: a `false` és a `true` atomok
- `char()`: az `integer` típus karaktereket ábrázoló része
- `iolist()` = `[char()|binary()|iolist()]`[6]: karakter-io
- `tuple()`: ennestípus
- `list(L)`: `[L]` listatípus szinonimája
- `nil()`: `[]` üreslista-típus szinonimája
- `string()`: `list(char())` szinonimája
- `deep_string()` = `[char()|deep_string()]`
- `none()`: a „nincs típusa” típus; nem befejeződő függvény „eredményének” megjelölésére

[6] `...|...` választási lehetőség a szintaktikai leírásokban.

Új (felhasználó által definiált) típusok

- Szintaxis: `@type newType() = Típuskifejezés.`
- Típuskifejezés az előre definiált típus, a felhasználó által definiált típus és a típusváltozó
- Uniótípus
  `T1|T2` típuskifejezés, ha `T1` és `T2` típuskifejezések
  `% @type nyelv() = cekla | prolog | erlang.`
- Listatípus
  `[T]` típuskifejezés, ha `T` típuskifejezés
  `% @type nyelvlista() = [nyelv()].`
- Ennestípus
  `{T1,...,Tn}` típuskifejezés, ha `T1,...,Tn` típuskifejezések
  `% pl. {'Diák Detti', [{khf, [cekla, prolog, prolog]}]}` :
  `% @type hallgato() = {atom(), [{atom(), munka()}]}.`
  `% @type munka() = nyelvlista() | integer() | ...`
- Függvénytípus
  `fun(T1,...,Tn) -> T` típuskifejezés, ha `T1,...,Tn` és `T` típuskifejezések

Függvénytípus specifikálása

Egy függvény típusát az argumentumainak (formális paramétereinek) és az eredményének (visszatérési értékének) a típusa határozza meg.

- Szintaxis: `@spec funcName(T1,...,Tn) -> Tret.`
- `T1,...,Tn` és `Tret` háromféle lehet:
  - `TypeVar`
    Típusváltozó, tetszőleges típus jelölésére
  - `Type`
    Típuskifejezés
  - `Var::Type`
    Paraméterváltozóval bővítve dokumentációs célra
- Paraméterváltozó: a term részeinek nevet is adhatunk, pl.:

```
% @spec safe_last(Xs::[term()]) -> {ok, X::term()} | error.
%       X az Xs lista utolsó eleme.
% @spec split(N::integer(), List::[term()]) ->
%          {Prefix::[term()], Suffix::[term()]}.
```


Típusspecifikáció: példák

```
@type onOff()  = on | off.
@type person() = {person, name(), age()}.
@type people() = [person()].
@type name()   = {firstname, string()}.
@type age()    = integer().

@spec file:open(FileName, Mode) -> {ok, Handle} | {error, Why}.
@spec file:read_line(Handle) -> {ok, Line} | eof.

@spec lists:map(fun(A) -> B, [A]) -> [B].
@spec lists:filter(fun(X) -> bool(), [X]) -> [X].

@type sspec() = {size(), board()}.
@type size()  = integer().
@type board() = [[field()]].
@type field() = [info()].
@type info()  = e | o | s | w | integer().
@type ssol()  = [[integer()]].
@spec sudoku:sudoku(SSpec::sspec()) -> SSols::[ssol()].
```


Tartalom

Kivételkezelés

- Kivétel jelzése háromféle *kivételtípussal* lehetséges
  - `throw(Why)`
    Olyan hiba jelzésére, amelynek kezelése várható az alkalmazástól
  - `exit(Why)`
    A futó processz befejezésére
  - `erlang:error(Why)`
    Súlyos rendszerhiba jelzésére, amelynek kezelése nem várható az alkalmazástól
- Kivétel elkapása kétféleképpen lehetséges
  - `try ... catch` kifejezéssel
  - `catch` kifejezéssel:
    - visszaadja a keletkező kivétel termjét, vagy ha nincs hiba, a kifejezés kiértékelését
    - debughoz hasznos, könnyen felderíthető a kivétel pontos értéke

Kivételkezelés: `try ... catch`

```
try Kifejezés [of
    Minta_1 [when ŐrSz_1] -> Kif_1;
    ...
    Minta_n [when ŐrSz_n] -> Kif_n]
catch
    ExTípus_1: ExMinta_1 [when ExŐrSz_1] -> ExKif_1;
    ...
    ExTípus_n: ExMinta_n [when ExŐrSz_n] -> ExKif_n
[after
    AfterKif]
end
```

- Ha a `Kifejezés` kiértékelése sikeres, az értékét az Erlang megpróbálja az `of` és `catch` közötti mintákra illeszteni
- Ha a kiértékelés sikertelen, az Erlang a jelzett kivételt próbálja meg illeszteni a `catch` és `after` közötti mintákra
- Minden esetben kiértékeli az `after` és `end` közötti kifejezést
- A `try` szerkezet speciális esete a `case`, amelyben nincs kivételkezelés

Példák `try ... catch` és `catch` használatára

`kiv.erl` – Példák kivételkezelésre

```
% Ha Fun(Arg) hibát ad, 'error', különben {ok, Fun(Arg)}.
safe_apply(Fun, Arg) -> try Fun(Arg) of
                            V -> {ok,V}
                        catch   throw:_Why -> error;
                                error:_Why -> error
                        end. % például error:function_clause
```

```
2> lists:last([a,b,c]).
c
3> lists:last([]).
** exception error: no function clause matching lists:last([])
4> catch lists:last([]).
{'EXIT',{function_clause,[...% stack trace]}}
5> kiv:safe_apply(fun lists:last/1, [a,b,c]).
{ok,c}
6> kiv:safe_apply(fun lists:last/1, []).
error
```


Példa `try ... catch` és `catch` használatára

`kiv.erl` – folytatás

```
genExc(A,1) -> A;
genExc(A,2) -> throw(A);
genExc(A,3) -> exit(A);
genExc(A,4) -> erlang:error(A).

tryGenExc(X,I) -> try genExc(X,I) of
                      Val -> {I, 'Lefutott', Val}
                  catch
                      throw:X -> {I, 'Kivetelt dobott', X};
                      exit:X  -> {I, 'Befejezodott', X};
                      error:X -> {I, 'Sulyos hibat jelzett', X}
                  end.
```

```
7> [kiv:tryGenExc(X,I) || {X,I} <- [{'No',1},{'Th',2},{'Ex',3},{'Er',4}]].
[{1,'Lefutott','No'}, {2,'Kivetelt dobott','Th'}, {3,'Befejezodott','Ex'},
 {4,'Sulyos hibat jelzett','Er'}]
8> [catch kiv:genExc(X,I) || {X,I}<-[{'No',1},{'Th',2},{'Ex',3},{'Er',4}]].
['No','Th', {'EXIT','Ex'}, {'EXIT',{'Er',[% stack trace]}}]
```

Tartalom

Modul

- Modul: attribútumok és függvénydeklarációk sorozata
- Attribútumok

`-module(modname).`	Modulnév: atom
`-export([`f_1`/`$arity_1$`,...]).`	Kívülről is látható függvények listája
`-import(modname,[`f_1`/`$arity_1$`,...])`	Más modulok modulnév nélkül használható függvényeinek listája
`-compile(Opciók).`	Fordítási opciók
`-include("filename.hrl").`	Rekord definíciós fájl beemelése
`-define(makrónév,helyettesítés).`	Makró manipuláció
`-undef,-ifdef,-ifndef,-else,-endif`	Feltételes fordítás
`-vsn(verzióleírás).`	Verzióinfó
`-saját_attribútum(info).`	Bővíthető saját attribútummal

- Modulinformációk lekérdezése: `m(modname)`, `modname:module_info()`

```
2> m(khf).
...
3> khf:module_info().
...
```


Rekord

- Ha egy ennesnek sok a tagja, nehéz felidézni, melyik tag mit jelent
- Ezért vezették be a rekordot - bár önálló rekordtípus nincs
- Rekord = címkézett ennes; szintaktikai édesítőszer
- n mezejű rekord = $n+1$ elemű ennes: `{rekordnév, `m_1`, ..., `m_n`}`
- Rekord deklarálása (csak modulban!):
  `-record(rn,{`p_1`=`d_1`,...,`p_n`=`d_1`})`,
  ahol
  - `rn`: rekordnév,
  - p_i: mezőnév,
  - d_i: alapértelmezett érték (opcionális).
- Rekord létrehozása és változóhoz kötése:
  `X=#rn{`m_1`=`v_1`,...,`m_n`=`v_n`}`
- Egy mezőérték lekérdezése: `X#rn.`m_i
- Egy/több mezőérték változóhoz kötése: `#rn{`m_2`=V,`m_4`=W} = X`

Rekord: példák

A `todo.hrl` rekorddefiníciós fájl tartalma:

```
-record(todo,{sts=remind,who='HP',txt}).
```

- Csak így használhatja több Erlang modul ugyanazt a rekorddefiníciót (`-include("todo.hrl").` attribútum)
- Deklaráció beolvasása

```
1> rr("todo.hrl").
[todo]
```

- Új, alapértelmezett rekord (`X`) létrehozása

```
2> X = #todo{}.
#todo{sts = remind,who = 'HP',txt = undefined}
```

- `X1` is új

```
3> X1 = #todo{sts=urgent,who='KR',txt="Fóliák!"}.
#todo{sts = urgent,who = 'KR',txt = "Fóliák!"}
```

- Rekord (`X1`) másolása frissítéssel; `X2` is új

```
4> X2 = X1#todo{sts=done}.
#todo{sts = done,who = 'KR',txt = "Fóliák!"}
```

Rekord: további példák

- Mezőértékek lekérdezése

```
5> #todo{who=W,txt=T} = X2.
#todo{sts = done,who = 'KR',txt = "Fóliák!"}

6> W.
'KR'

7> T.
"Fóliák!"

>8 X1#todo.sts.
urgent
```

- Rekorddeklaráció elfelejtetése

```
9> rf(todo).
ok

10> X2.
{todo,done,'KR',"Diák!"}
```

A rekord az Erlangon belül: ennes.

Tartalom

Füzérkezelő függvények (`string` modul)

- `len(Str)`, `equal(Str1,Str2)`, `concat(Str1,Str2)`
- `chr(Str,Chr)`, `rchr(Str,Chr)`, `str(Str,SubStr)`, `rstr(Str,SubStr)`
  A karakter / részfüzér első / utolsó előfordulásának indexe, vagy 0, ha nincs benne
- `span(Str,Chrs)`, `cspan(Str,Chrs)`
  Az `Str` ama prefixumának hossza, amelyben kizárólag a `Chars`-beli karakterek fordulnak / nem fordulnak elő
- `substr(Str,Strt,Len)`, `substr(Str,Strt)`
  Az `Str` specifikált részfüzére

További füzérkezelő függvények (`string` modul)

- `tokens(Str,SepList)`
  A `SepList` karakterei mentén füzérek listájára bontja az `Str`-t
- `join(StrList,Sep)`
  Füzérré fűzi össze, `Sep`-pel elválasztva, az `StrList` elemeit
- `strip(Str)`, `strip(Str,Dir)`, `strip(Str,Dir,Char)`
  A formázó / `Char` karaktereket levágja a füzér elejéről / végéről

Részletek és továbbiak: Reference Manual.

Listakezelő függvények (`lists` modul)

- `nth(N,Lst)`, `nthtail(N,Lst)`, `last(Lst)`
  A `Lst` `N`-edik karaktere / ott kezdődő farka / utolsó eleme
- `append(Lst1,Lst2)` (`++`), `append(LstOfLsts)`
  Az `Lst1` és `Lst2` / `LstOfLsts` elemei egy listába fűzve
- `concat(Lst)`
  Az `Lst` összes eleme füzérré alakítva és egybefűzve
- `reverse(Lst)`, `reverse(Lst,Tl)`
  Az `Lst` megfordítva / megfordítva a `Tl` elé fűzve (más deklaratív nyelvekben `reverse/2`-nek `revAppend` a neve)
- `flatten(DeepList)`, `flatten(DeepList,Tail)`
  A `DeepList` kisimítva / kisimítva `Tail` elé fűzve
- `max(Lst)`, `min(Lst)`
  Az `Lst` legnagyobb / legkisebb eleme

További listakezelő függvények (`lists` modul)

- `filter(Pred,Lst)`, `delete(Elem,Lst)`
  A `Lst` `Pred`-et kielégítő elemek / `Elem` nélküli másolata
- `takewhile(Pred,Lst)`, `dropwhile(Pred,Lst)`, `splitwith(Pred,Lst)`
  Az `Lst` `Pred`-et kielégítő prefixumát tartalmazó / nem tartalmazó másolata; ilyen listákból álló pár
- `partition(Pred,Lst)`, `split(N,Lst)`
  A `Lst` elemei `Pred` / `N` szerint két listába válogatva
- `member(Elem,Lst)`, `all(Pred,Lst)`, `any(Pred,Lst)`
  Igaz, ha `Elem` / `Pred` szerinti minden / `Pred` szerinti legalább egy elem benne van az `Lst`-ben
- `prefix(Lst1,Lst2)`, `suffix(Lst1,Lst2)`
  Igaz, ha az `Lst2` az `Lst1`-gyel kezdődik / végződik

Továbbra is: listakezelő függvények (`lists` modul)

- `sublist(Lst,Len)`, `sublist(Lst,Strt,Len)`
  Az `Lst` 1-től / `Strt`-től kezdődő, `Len` hosszú része
- `subtract(Lst1,Lst2)` (`--`)
  Az `Lst1` `Lst2` elemeinek első előfordulását nem tartalmazó másolata
- `zip(Lst1,Lst2)`, `unzip(Lst)`
  Az `Lst1` és `Lst2` elemeiből képzett párok listája; az `Lst`-ben lévő párok szétválasztásával létrehozott két lista
- `sort(Lst)`, `sort(Fun,Lst)`
  Az `Lst` alapértelmezés / `Fun` szerint rendezett másolata
- `merge(LstOfLsts)`
  Az `LstOfLsts` listában lévő rendezett listák alapértelmezés szerinti összefuttatása

Még mindig: listakezelő függvények (`lists` modul)

- `merge(Lst1,Lst2)`, `merge(Fun,Lst1,Lst2)`,
  A rendezett `Lst1` és `Lst2` listák alapértelmezés / `Fun` szerinti összefuttatása
- `map(Fun,Lst)`
  Az `Lst` `Fun` szerinti átalakított elemeiből álló lista
- `foreach(Fun,Lst)`
  Az `Lst` elemeire a mellékhatást okozó `Fun` alkalmazása
- `sum(Lst)`
  Az `Lst` elemeinek összege, ha az összes elem számot eredményező kifejezés
- `foldl(Fun,Acc,Lst)`, `foldr(Fun,Acc,Lst)`
  Az `Acc` akkumulátor és az `Lst` elemeinek `Fun` szerinti redukálása, balról jobbra, illetve jobbról balra haladva

Részletek és továbbiak: Reference Manual.

Néhány további könyvtári modul és függvény

- `math` modul: `pi()`, `sin(X)`, `acos(X)`, `tanh(X)`, `asinh(X)`, `exp(X)`, `log(X)`, `log10(X)`, `pow(X,Y)`, `sqrt(X)`
- `io` modul: `write([IoDev,]Term)`, `fwrite(Format)`, `fwrite([IoDev,]Format,Data)`, `nl([IoDev])`, `format(Format)`, `format([IoDev,]Format,Data)`, `get_line([IoDev,]Prompt)`, `read([IoDev,]Prompt)`
- Formázójelek (`io` modul)

`~~`	a ~ jel	`~c`	az adott kódú karakter
`~s`	füzér	`~f`, `~e`, `~g`	lebegőpontos szám
`~b`, `~x`	egész	`~w`, `~p`	Erlang-term
`~n`	újsor		

```
1> io:format("~s ~b ~c ~f~n", [[$a,$b,$c],$a,$b,math:exp(1)]).
abc 97 b 2.718282
ok
3> X={"abc", [1,2,3], at}, io:format(" p  w n", [X,X]).
{"abc",[1,2,3],at} {[97,98,99],[1,2,3],at}
ok
```